

Eriävä mielipide – Talouden tasapainottamissuunnitelma 2026-2027

Asiakohta 111

Jätän eriävän mielipiteen kunnanvaltuuston päätökseen hyväksyä talouden tasapainottamissuunnitelma 2026-2027

1. Yleisperustelut

Tunnistan Pelkosenniemen vaikean taloustilanteen ja hyväksyn sen, että kunnan taloutta on välttämätöntä sopeuttaa. Kuitenkin katson, että hyväksytty talouden tasapainottamissuunnitelma kohdistaa leikkaukset sellaisiin toimintoihin, jotka ovat kunnan elinvoiman, yhteisöllisyyden, asukkaiden hyvinvoinnin sekä luonnon ja kulttuurin kannalta keskeisiä.

Kokonaissopeutuksen määrä, noin 325 000 euroa, on merkittävä, mutta sen sisällä tehty säästöpolitiikan kohdentaminen sisältää useita ratkaisuja, joita en voi pitää tarkoituksenmukaisina tai pitkäjänteisen kunnan kehittämisen kannalta perusteltuina.

2. Ilmaisten kulttuuri- ja liikuntatapahtumien lakkauttaminen

En hyväksy sitä, että kunnan järjestämistä ilmaisista kulttuuri- ja liikuntatapahtumista luovutaan noin 9 300 euron säästön saavuttamiseksi.

Katson, että:

- Ilmaiset tai hyvin matalan kynnyksen tapahtumat ovat monelle kuntalaiselle tärkein ja joskus ainoa konkreettinen kulttuuri- ja liikuntapalvelu.
- Ne tukevat mielenterveyttä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia.
- Ne vahvistavat yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja yhteenkuuluvuuden tunnetta.
- Pienessä kunnassa ne ovat keskeinen osa arjen laatua ja vetovoimaa.

Pidän lyhytnäköisenä sitä, että kunnan koettua elämänlaatua ja yhteisöllisyyttä heikennetään hyvin pienen taloudellisen säästön vuoksi.

3. Reitti- ja maisemanhoitohankkeista luopuminen

En hyväksy linjausta, jonka mukaan vuonna 2026 ei haeta uusia reittien kehittämishankkeita eikä maisemanhoito- tai perinnebiotooppihankkeita, vaikka tällä tavoitellaan noin 15 400 euron säästöä.

Perustelut:

- Kyseiset hankkeet tukevat luonnon monimuotoisuutta, maisemanhoitoa ja ympäristön laatua.
- Ne vahvistavat matkailua, ulkoilu- ja virkistysreittejä sekä siten kunnan elinvoimaa ja vetovoimaa.
- Hankkeet rahoitetaan usein pääosin ulkopuolisilla varoilla, jolloin kunnan oma rahoitusosuus toimii vipurahana, joka tuo moninkertaisen määrän hankerahoitusta, työtä ja näkyvyyttä.

Katson, että tällaisista hankkeista luopuminen on lyhytnäköistä, koska se vähentää tulevaisuuden matkailutuloja, työllisyysvaikutuksia, hankerahoitusta ja luontoarvojen turvaamista. Säästö ei ole suhteessa niihin pitkän aikavälin menetyksiin, joita linjaus voi aiheuttaa.

4. Yhdistysten toiminta-avustusten leikkaaminen

En hyväksy yhdistysten toiminta-avustusten 2 500 euron leikkausta.

Yhdistykset:

- Järjestävät harrastustoimintaa ja tapahtumia,
- Tukevat kulttuuria, liikuntaa, yhteisöllisyyttä ja sosiaalista hyvinvointia,
- Tekevät laajaa vapaaehtoistyötä, joka käytännössä täydentää ja osin korvaa kunnan omaa työtä.

Yhdistysten tukeminen on kunnalle pieni kustannus, mutta niiden toiminnan kautta syntyvä hyöty on merkittävä. Avustusten leikkaaminen heikentää suoraan kylä- ja yhdistyselämän elinvoimaisuutta, asukkaiden omaehtoista aktiivisuutta sekä kunnan kykyä tarjota monipuolista toimintaa pienillä resursseilla. Pidän tätä säästöä väärin kohdennettuna.

5. Valtuutettujen palkkioiden sopeuttaminen vaihtoehtoisena säästökohteena

Vihreä valtuustoryhmä esitti, että ennen kuin leikataan kunnan elinvoimasta, yhdistysten toiminnasta sekä kulttuuri- ja luontopalveluista, tarkastellaan myös päättäjien omia palkkioita.

Esitin, että:

- valtuutettujen palkkioita leikataan 10 prosenttia,
- palkkiot jäädytetään seuraavaksi kahdeksi vuodeksi,
- yli kolmen tunnin kokouksista maksettavasta korotetusta palkkiosta luovutaan.

Tällä esityksellä halusin osoittaa, että olemme valmiita kantamaan vastuuta myös omasta palkkiotasostamme ja osoittamaan symbolista sekä periaatteellista esimerkkiä tilanteessa, jossa muut säästötoimet kohdistuvat suoraan palveluihin, hankkeisiin ja kuntalaisten arkeen.

Valtuuston enemmistö ei tätä esitystä kuitenkaan hyväksynyt. Katson, että se on valitettava viesti kuntalaisille aikana, jolloin myös työntekijöitä ja palveluita koskevat voimakkaat sopeutustoimet ovat pöydällä.

Sopeutustarve on todellinen, mutta sen toteuttaminen ei saa tapahtua niin, että heikennämme juuri niitä vahvuuksia, joiden varaan Pelkosenniemen tulevaisuus – vetovoima, yhteisöllisyys, luontomatkailu ja aktiivinen yhdistyselämä – rakentuu.

Tämän vuoksi jätän hyväksytystä talouden tasapainottamissuunnitelmasta 2026–2027 eriävän mielipiteen.

Pelkosenniemellä 8.12.2025

Heidi Karnaattu

Vihreä valtuustoryhmä